

- вимоги до суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності, наявності у суб'єктів авіаційної діяльності систем управління безпекою польотів та систем управління якістю;

- правила та порядок виконання польотів;

- правила та порядок аеронавігаційного обслуговування.

- правила, порядок, обсяг і критерії оцінки, проведення перевірок, інспектування та аудиту, їх види, прийнятні методи визначення відповідності.

Отже, з вищевикладеного можна зробити висновок, що авіаційна безпека цивільної авіації є однією з найголовніших її складових, адже дотримання норм авіаційної безпеки в повітрі та на території авіаційних підприємств є гарантією безпечного та упорядкованого розвитку цивільної авіації, а вітчизняне законодавство встановлює чіткі права і обов'язки для суб'єктів авіаційної діяльності щодо авіаційної безпеки.

Література

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. № 232/94-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.

3. Про невідкладні заходи щодо забезпечення безпеки авіації України: Указ Президента України від 15 січня 1998 р. № 17/98 // Урядовий кур'єр. – 1998. – № 13-14.

УДК 347.463(043.2)

Гладка В. С., студентка,
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів
Науковий керівник: Бутинська Р. Я., викладач

АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ЯК ЄДИНОГО КОДИФІКОВАНОГО АКТУ З ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

Екологічне право є однією з найбільш гуманістичних галузей національного і міжнародного права. Його метою є врегулювання комплексу суспільних відносин, спрямованих на охорону навколишнього середовища, раціональне використання природних ресурсів і забезпечення екологічної безпеки. Проте ефективність регулювання цих відносин залишається недостатньо високою. Про це свідчить стан довкілля в Україні, суттєве вичерпання мінерально-сировинних ресурсів, погіршення стану здоров'я населення. Протягом останніх сімнадцяти років вітчизняна практика вдосконалення правового регулювання в сфері охорони довкілля

та використання природних ресурсів здійснювалося шляхом прийняття багаточисельних комплексних і спеціалізованих законодавчих актів. Водночас аналіз практики показує, що збільшення кількості нормативно-правових актів, що приймаються на різних рівнях, фактично не впливає позитивно на ситуацію, що склалася, а навпаки - посилюються неузгодженості та прямі суперечності.

Згідно п. 5 ч. 1 ст. 92 Конституції України «виключно законами України визначаються засади використання природних ресурсів ...». Це положення реалізовано законодавцем шляхом прийняття законів у сфері екологічного права. Тому бачимо, що на сьогодні екологічне законодавство України являє собою розгалужену ієрархічну систему законодавчих актів різного регулюючого рівня, юридичної сили, різних сфер застосування.

В цілому, екологічне право України є кодифікованою галуззю права, що підтверджується наявністю наступних кодифікованих законів: Земельний кодекс України, Водний кодекс України, Лісовий кодекс України, Кодекс України Про Надра, Закон України «Про тваринний світ», Закон України «Про охорону атмосферного повітря». Натомість існують ще закони, які не є кодифікованими, але які можуть бути кодифікованими в Екологічний кодекс України (наприклад, Закон України «Про екологічну експертизу», Закон України «Про природно-заповідний фонд України» тощо). Також до кодифікованих законів Ю. С. Шемшученко відносить Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Галина Балюк (д.ю.н., проф. кафедри екологічного права юридичного факультету КНУ ім. Т. Шевченка,) у своїй доповіді «Систематизація екологічного законодавства України: теоретичні основи» зазначила на проблемах прогностичної оцінки розвитку екологічного законодавства та відсутності системи екологічного законодавства як єдиного законодавчого комплексу.

Юрій Шемшученко (д.ю.н, проф., акад. Національної академії наук України) визначив необхідність розроблення та подання до Верховної Ради України нового якісного проекту ЕКУ з урахуванням суб'єктивного права на екологічну безпеку та визначенням правового механізму реалізації цього права.

Питання кодифікації екологічного законодавства, в тому числі питання прийняття Екологічного кодексу України є актуальним і, як показує практика, це питання набуває широкого обговорення.

Розробка проекту Екологічного кодексу України передбачена Основними напрямками державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затвердженими Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 року № 188, де зазначено, що кодифікація перспективних

актів екологічного законодавства передбачає: наукове обґрунтування, розроблення та прийняття Екологічного кодексу України, законів України про континентальний шельф, про екологічну інформацію, про екологічну освіту.

В 2004 році було внесено на розгляд Верховної Ради України проект ЕКУ. Натомість він так і не був прийнятий. Натомість цей проект є актуальним сьогодні і може бути використаний для створення нового проекту ЕКУ.

Відповідний проект містить 285 статей та передбачає систематизацію Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про природно-заповідний фонд України», Закону України «Про екологічну експертизу», Закону України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», Закону України «Про Червону книгу України».

Думається, що створення ЕКУ може відбуватися двома шляхами:

- 1) кодифікація лише некодифікованих законів;
- 2) кодифікація кодифікованих (Земельний, Лісовий, Водний кодекси тощо) та некодифікованих законів.

Вважаю, що другий підхід може створити більш чіткий, системний та узгоджений закон. Підставою для такої кодифікації може бути той факт, що кодифіковані закони мають схожу структуру і в певних випадках дублюють одне одного. Тому можливий варіант проведення більш широкої кодифікації в порівнянні із проектом 2004 року. Такий проект буде складатися з загальної та особливої (спеціальної) частин. В загальній будуть визначатися терміни, основні права та обов'язки суб'єктів екологічного права та інші положення, що є характерними для всіх екологічних відносин. В особливій (спеціальній) частині буде регламентуватися правовий статус окремих об'єктів екологічного права (ліси, води тощо).

Проведення кодифікації екологічного законодавства дозволить належним чином забезпечити необхідні умови для сталого розвитку України та її участі в міжнародних відносинах в галузі охорони навколишнього природного середовища.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 № 188/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 38-39.

3. Балюк Г. І. Екологічне право України: підручник / Г. І. Балюк, М. В. Краснова, Ю. С. Шемшученко та ін.; за ред. Ю. С. Шемшученка. – К.: «Юридична думка», 2005. – 848 с.

4. Балюк Г. І. Проблеми кодифікації та реалізації екологічного законодавства України / Г. І. Балюк // Фіксований виступ на круглому столі: «Екологічний кодекс: міфи та реальність». – Київ, 12-13 травня 2005 р. – С. 3.

УДК 341.226(043.2)

Горбуля О. А., Самоха Д. А., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Хом'яченко С. І., к.ю.н., доцент

ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА ТА ЇХ ВПЛИВ НА БЕЗПЕКУ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

В 1944 році в Чикаго була укладена Конвенція про міжнародну цивільну авіацію [1] і створена універсальна міжнародна міжурядова організація Міжнародної цивільної авіації (ІКАО), метою і завданням якої є регламентація міжнародних польотів цивільних повітряних суден у міжнародному і національному повітряному просторах з метою забезпечення їхньої ефективності і безпеки.

Під егідою ІКАО було прийнято ряд договорів у сфері міжнародного повітряного права, зокрема:

I. Договори чиказької системи:

Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чикаго, 1944 рік);

Статут міжнародної організації цивільної авіації (Чикаго, 1944 рік);

Угода про транзит міжнародними повітряними лініями, «про дві свободи повітря» (Чикаго, 1944 рік);

Про міжнародний повітряний транспорт, «про п'ять свобод повітря» (1944 рік);

Договір про відкрите небо 1992 року.

III. Договори варшавської системи:

Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень (Варшава, 1929 рік і Гаазький протокол до цієї конвенції 1955 року);

Конвенція про відповідальність авіаперевізника на міжнародних лініях (Варшава, 1929 рік).

III. Договори римської системи:

Конвенція про збитки, завдані іноземному повітряному судну і третім особам на поверхні (Рим, 1952 рік)

Додатковий протокол до конвенції 1952 року (Рим, 1978 рік).

IV. Договори про незаконне втручання в діяльність цивільної авіації:

Конвенція про злочини і деякі інші дії на борту повітряного судна (Токіо, 1963 рік);